

Olv.: Sir 35,15b-17.20-22a - 2Tim 4,6-8.16-18 – Lk 18,9-14

A farizeus és a vámos

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL

Szentmise bevezetése

Kedves Testvérek!

Minden föld dicsérjen téged Isten! Nagy lehetőség, hogy az ember igent mondhat Istennek. Az istendicséret Isten elfogadását, elismerését jelenti, amihez az embernek állandó önismeretre, önvizsgálatra van szüksége. Ezzel kapcsolatosan Nietzsche-nak van egy gúnyos megjegyzése, hogy a kereszténység lefokozza az embert, mert egyfolytában az önismerettel foglalkozik. Mindig kontrolálja az embert, ezzel levágja a szárnyait. Elég sok akarnok emberrel vagyunk körülveve, akik szárnyalnak.

Minden szentmise elkezdésekor egy pillanatra megállunk és önmagunkba nézünk. Az ember sokkal inkább jusson egy tiszta önismeretre: hogyan áll az Istennel, hogyan áll magával, hogyan áll a másik emberrel? Kezdjünk el söprögetni a saját házunk előtt.

Ilyen lelkülettel álljunk Isten elé!
Ilyen lelkülettel tartozzunk össze egymással,
akkor tisztább lesz a világ,
a világ levegője és a kapcsolataink is!

Élhetőbb lesz a világ!

Szentbeszéd

Kedves Testvérek!

Mögöttem 50 szolgálati év áll és azt hiszem egyetlen év sem múlt el, hogy ezt a farizeus és a vámosról szóló evangéliumi szakaszt legalább egyszer föl ne olvastam volna, vagy ne szóltam volna róla. Elgondolkodtam azon, hogy mi lenne akkor, ha egyszer, amivel szembesülünk, amit meghallgatunk, az életre is válna bennünk. Hol tartanánk?

Napokban került kezembe Ferenc pápáról egy kis könyv, amit a különböző országok jezsuita újságainak főszerkesztői állítottak össze. Nagyon érdekes. Az első beszélgetés szinte a mai napra szól. Megkérdezték Ferenc pápát, hogy ki ő? Meghökkenő választ adott. Én egy bűnös vagyok! – mondta. Utána kiegészítésképpen még hozzátette: Én egy bűnös vagyok, de az Úr rám tekintett!

Jelmondatát is ennek megfelelően választotta. Szent Béda Venerabilis egyik prédikációjában beszél a vámos meghívásáról, amikor azt mondja: Jézus irgalmas szeretettel rátekintett Mátéra, a vámosra és elhívta! Ferenc pápa is erre utalt jelmondatában, csak szívesebben mondta kissé módosítva így:

„Irgalomra gyúlt az Úr szíve irántam! Rám tekintett!”

A mai evangélium megértéséhez igen jó támpontot jelenthet az, amit a Szentatya itt önmagával kapcsolatosan mondott. Mindegyikünk számára nagyon tanulságos lehet!

***A pápával együtt mondhatjuk mindannyian ugyanazt,
amit ő mondott és azt is:
„És az Úr rám tekintett!”
A kérdés ezen dől el!***

Bízzuk magunkat egészen az Istenre!

Mi emberek azt gondoljuk, hogy az élet minden kérdését nekünk magunknak kell megoldani. Keressük a fogódzópontokat, ha ezeket megtaláltuk, akkor úgy gondoljuk, hogy minden rendben van és minden sikerülni fog.

Ha az ember élni akar, akkor el kell odáig jutni,
hogy ezeket a bizonyos fogódzópontokat elengedi!
***Rábízza magát egészen az Istenre!
Aki rátekintett!***

A pápa és az evangélium is ezt az igazságot hangsúlyozza! Nagy kísértés az, hogy mi emberek azt gondoljuk, hogy nekünk magunknak kell mindent megoldani. Tovább kellene látni! Meddig látunk mi emberek?

***Azt hallottuk, hogy az imádságunk áthatol az egeken!
Az imádságban az ember teljesen ráhagyatkozik az Istenre,
ha meg akarja oldani az életét!***

A történet kétféle lelkeséget mutat be

Ez az evangélium kétféle istenképet mutat:
az irgalmas istenképet és az ítélő istenképet.
Kétféle imádságos stílust mutat:
a dicsekvő, tetteire hivatkozó és a megalázkodó embert.
Kétféle vallásos magatartást mutat:
a jótettekre hivatkozó és a szív vallásosságát hangsúlyozó embert

Kétféle embert mutat be

Az alázatos ember

Két emberről van szó, az egyiket alázatosnak mondja az Írás, a másikat farizeusnak, vagyis gőgösnek. Ki az alázatos ember? Alázatos ember az, aki elismeri Istent Istenének. Magát gyenge, esendő embernek tartja és Isten oltalma alá helyezi magát!

***Alázatos az, aki kimondja, hogy Isten segítségére szüksége van!
Nyitott az Istenre! Ennek csodálatos gyümölcsei teremnek,
ha ezt valaki komolyan gondolja!***

A gőgös ember

Itt szerepel a gőgös, farizeus ember. A farizeus az, aki úgy gondolja, hogy az ő életében nincs helye az Istennek, nincs szüksége Istenre. Gőgös ember az, aki nevetség tárgyává teszi az Istent!

***A gőgös ember föl se fogja, hogy Isten mi mindent tesz azért,
hogy levehesse az ember válláról bűnei terhét!
Ez a döntő!***

Isten kiválasztja Ábrahámot, aztán egy népet, megszabadítja Egyiptomból, végigvezeti a pusztaságon, prófétákat támaszt. A legutolsó próféta Keresztelő szent János. Végül Isten elküldi az ő Fiát, Jézus Krisztust!

***Isten ezeket mind-mind azért teszi, hogy a nép megváltott nép legyen!
Az ember megszabaduljon bűnei terhétől!
Olyan kevészer gondolunk erre!***

A gőgös ember nevetségessé teszi Istennek ezt a hatalmas szervezkedését a mi érdekünkben, a mi javunkra! Kevészer gondolunk arra, hogy bűneink mindig önző döntéseink következményei.

Önző döntéseink ránk nehezednek
és azzal fenyegetnek, hogy összeroskadunk
ezek alatt a rossz döntések alatt!
Ez a lelkiismeret-furdalás!

Ezért a gőgös ember általában így mondja: nincs bűnöm. Ez a legszörnyűbb: nincs bűnöm, nem loptam, nem csaltam. Hányszor találkoztam ilyenekkel a szentgyónásban. Akkor miért jön oda, ha nincs bűne? Ez az ember az, aki nem tudja, hol a helye!

Mindkettőből van bennünk valami

Kicsit figyeljünk erre a két szereplőre, a farizeusra, meg a vámosra. Melyikkel szeretnénk azonosulni? Egyikkel se. Egyikünk sem szeretne olyan lenni, mint a farizeus. Tetszeleg és sorolja a maga jócselekedeteit. A megalázkodó vámossal se szeretnénk igazából azonosulni.

Ha őszinték vagyunk, akkor mind a kettőből van bennünk valami. Mindegyikünkben van valami, amikor szívesen dicsekszünk a jótetteinkkel. Mindegyikünkben van valami, amikor őszintén belátjuk, hogy gyarló, esendő bűnös emberek vagyunk. Az embernek egy valódi istenképet kell kialakítani, valódi magatartásformát kiépíteni, hogy egyáltalán élni tudjunk.

A templom egy misztikus hely

Itt nemcsak a két szereplővel találkozunk, hanem a templomról van szó. A templom az, ahol mindenkinek helye van, a farizeusnak is, a vámosnak is. A templom egy misztikus hely.

A templom a kegyelmek világa, ahol az ember az Isten elé áll!

A farizeusnak, meg a vámosnak is helye van a templomban. Azt halljuk, hogy a farizeus megaláztatik, a vámos meg fölmagasztaltatik, de nem az emberek előtt, az Isten előtt! Nem arról van szó, hogy kinyilvánítják a vámos dicsőségét, a farizeus gyalázatosságát. Nem, ez misztikus történet.

***Isten és ember találkozása titokban történik,
Isten és az ember között nem nyilvános módon!***

Egyik megigazulva ment haza!*A vámos*

A történet azzal fejeződik be, hogy az egyik megigazulva ment haza, a másik nem. Megigazulva! Vagyis lehullottak a terhei! Vagyis megbocsáttattak bűnei!

A vámos nem sorolja föl a bűneit sem.
Egyszerűen önmagát rábízta az Istenre!
Megigazulva ment haza!
Megszabadult bűnei terhétől!

A farizeus

A farizeus nem megigazulva ment haza, mert ő a tetteit sorolta fel és ezekkel állt az Isten elé és nem önmagát bízta az Istenre. Ő nem megnyugodott lélekkel megy haza. Ráadásul felsorolta, hogy mi mindent tesz. Nem, hogy megnyugodott volna, hanem még több terhet vett magára, mert felsorolta a törvényeket, az előírásokat, a parancsolatokat. Ő úgy ment innen el, hogy ezeket mind be kell tartani, amiket nem tud majd betartani.

A farizeus nem megnyugodva ment el,
hanem nyugtalanul.
Magára vett egy csomó olyan terhet,
amit Isten segítségével nélkül véletlenül sem lehet elhordozni!

Izgalmas történet ez!

Jó lenne, ha ezen elgondolkodnánk és nem felejtenénk el, amit itt most elmondtam, hanem gondolkodnánk rajta. Ide azért jövünk, mert Isten elé állunk! Azért jövünk, mert Istennel akarunk találkozni! Ez egy titokzatos, misztikus találkozás! Isten az, aki igazolni akar bennünket! Aki nem bízta magát az Istenre, annak tudomásul kell venni, hogy az előírások és parancsolatok tömkelegével a vállán indul el az életében azzal a tudattal, hogy valójában teljesen soha senki nem képes ezeket megtartani!

***Ezért kell kérni Istent ilyen némán, szótlánul,
mint ahogy ezt a vámos tette!
Isten elé áll, önmagát adja át az Istennek kérve,
hogy az ő segítségével el tudja hordozni élete terhét!***

+ A M E N +